

Inleiding

Dr. C. Ierna (hierna: verzoeker) heeft per brief van 4 juli 2017 (pro forma) bezwaar aangetekend tegen het besluit van de directeur van het domein Sociale en Geesteswetenschappen (hierna: verweerder) van 30 mei 2017 om verzoekers aanvraag, getiteld '*Outsourcing the mind: Symbolic intentionality and tools for thought in a Brentanian framework*', dossiernummer: 016.Vidi.174.074 (hierna: de aanvraag) niet te selecteren voor honorering. Deze aanvraag is ingediend in de subsidieronde 2016 van de Vernieuwingsimpuls onderdeel Vidi.

Verzoekers (administratieve) pro forma bezwaarschrift is ontvankelijk geacht. Verzoeker is vervolgens in de gelegenheid gesteld uiterlijk 4 augustus jl. zijn pro forma bezwaar inhoudelijk aan te vullen; dit heeft hij op 29 juli jl. gedaan.

Verweerschrift

Verzoeker betoogt in zijn bezwaarschrift dat:

1. de commissie een oneigenlijke beoordeling heeft gehanteerd bij criterium 2;
2. de beoordeling van criterium 3 onevenwichtig en afwijkend is, en;
3. de rol van de referentenrapporten onevenwichtig is en de rol van de commissie oneigenlijk.

Verzoeker verzoekt NWO om een herziening van de toegekende score en de prioritering.

Reactie verweerder

Hieronder gaat verweerder in op de procedure en de argumentatie in het beoordelingsrapport (motivering op het afwijzingsbesluit).

Ad 1: Oneigenlijke beoordeling bij criterium 2

Verzoeker stelt in zijn bezwaarschrift dat de commissie een oneigenlijk beoordelingscriterium hanteert '*door het historische project af te rekenen op iets dat het zich niet tot doel stelt, nl. stellingname in hedendaagse systematische debatten*'. Tevens is verzoeker van mening dat de commissie zwaar tilt aan de kanttekening van referent 2 over '*the applicant could have greatly extended the potential for the influence of this project within academia by offering a strategy to communicate the outcome of the historical project to contemporary debate on intentionality and computation*' (zie pagina 7 van Referentenrapport 2) en dat dit onvoldoende onderbouwd is in het beoordelingsrapport. Verzoeker stelt in zijn bezwaarschrift dat de referent met deze kanttekening '*slechts de hoop uitspreekt*'. Verweerder merkt op dat referent 2 de bovengenoemde kanttekening op drie verschillende plekken in haar/zijn rapport heeft vermeld, namelijk onder vraag 2c, 4a en 4c van het referentenrapport. In de opsomming van de *weaknesses* van de aanvraag (vraag 4c) noemt de referent dit punt expliciet als een zwak punt van de aanvraag. De commissie heeft deze kanttekening dan ook niet als geïnterpreteerd als dat referent 2 deze hoop slechts eenmaal uitspreekt in het rapport, maar heeft deze kanttekening opgevat als kritiek op de aanvraag. Tevens gaf verzoeker in zijn weerwoord aan dat hij 'een eigen systematisch inbreng' voor huidige debatten niet uitsluit. Echter, doordat het weerwoord onvoldoende concreet was op dit punt, bleef het voor de commissie onduidelijk op welke manier de verwachte onderzoeksresultaten zullen bijdragen aan hedendaagse debatten in de filosofie, computerkunde en wiskunde.

Na de bespreking van verzoekers dossier (aanvraag, referentenrapporten en weerwoord) tijdens de interviewselectievergadering was het unanieme oordeel van de commissie dat de relevantie voor hedendaagse debatten in de filosofie, computerkunde en wiskunde onvoldoende duidelijk was. Ook de door verzoeker aangehaalde preadviseur 2 heeft over dit punt een vraag geformuleerd in haar/zijn preadvies, namelijk '*while it seems clear that your project is highly relevant for other historical disciplines –history of since/mathematics/technology-, can you say more about its relevance for contemporary psychology, mathematics, or computer science?*'. Hieruit blijkt dat de betreffende preadviseur toch nog vragen had over dit punt.

Tijdens het interview zijn er onder andere vragen gesteld over de relevantie van het voorgestelde onderzoek voor hedendaagse debatten binnen de wiskunde en computerkunde (vraag 2) en over hoe verzoeker de Extended Mind Hypothese ziet in licht van zijn onderzoeksvoorstel (vraag 3 en 4) (zie Bijlage Transcriptie Interview). Met betrekking tot het eerste punt was naar het oordeel van de commissie de koppeling kunstmatig en bleef de commissie haar bedenkingen houden met betrekking tot welke implicaties het beoogde onderzoek zou hebben voor hedendaagse discussies binnen de wiskunde en computerkunde. Verweerder merkt op dat in het beoordelingsrapport het volgende staat: *'De commissie is echter van mening dat de voorgenomen vertaling naar hedendaagse discussie binnen de filosofie onvoldoende duidelijk blijft, met name met betrekking tot welke implicaties het beoogde onderzoek zal hebben voor deze discussies'*. Verweerder merkt op dat in het beoordelingsrapport daar eigenlijk het volgende had moeten staan: *'De commissie is echter van mening dat de voorgenomen vertaling naar hedendaagse discussie binnen de computerkunde en wiskunde onvoldoende duidelijk blijft, met name met betrekking tot welke implicaties het beoogde onderzoek zal hebben voor deze discussies'*. Hoewel de formulering op dit punt niet volledig was, draagt het beoordelingsrapport nog steeds volgens verweerder het genomen afwijzingsbesluit. Zoals in het beoordelingsrapport staat, heeft verzoeker het tweede punt naar tevredenheid van de commissie weerlegd.

Ad 2: Onevenwichtige en afwijkende beoordeling criterium 3

In het bezwaarschrift stelt verzoeker dat de beoordeling van criterium 3 onevenwichtig en afwijkend is, omdat de kritiek zich uitsluitend richt op één van de vier potentiële kennisbenuttingsactiviteiten. Uit het rapport van referent 2 blijkt dat h/zij positief is over de overige drie activiteiten voor kennisbenutting en de duidelijke omschrijving van de doelgroepen. Dit staat ook in het beoordelingsrapport (zie Bijlage Bijlage bij brief beoordelingsrapport). Echter, deze referent plaatst een kanttekening bij de voorgestelde tentoonstelling, omdat de kandidaat nog geen contacten lijkt te hebben bij relevante musea. In het weerwoord geeft verzoeker aan dat hij zal *'zorgen om bij toekenning tijdige concrete voorstellen aan musea te doen waarmee ik reeds contact heb opgenomen'*. De commissie was na lezing van verzoekers weerwoord van mening dat uit het weerwoord onvoldoende duidelijk naar voren kwam of en bij welke musea verzoeker contacten heeft. Om die reden is dit tijdens het interview aan de orde gesteld. Uit het interview werd het de commissie duidelijk dat verzoeker contact heeft met Doron Swade, curator bij het Computer History Museum in Silicon Valley. Echter, verzoeker noemde tijdens het interview ook het museum Arithmeum Bonn, universiteitsmusea en wetenschap historische musea zoals Buchhaven als mogelijke partners. Uit de wijze waarop verzoeker deze vraag beantwoordde, werd het de commissie onvoldoende duidelijk welke contacten hij reeds bij deze musea had en wat zijn plannen concreet waren. Hierdoor was de commissie van oordeel dat de plannen met betrekking tot een tentoonstelling onvoldoende concreet waren en had zij zorgen over de haalbaarheid van deze plannen. De commissie bleef dan ook bij dit onderdeel van de kennisbenuttingsparagraaf haar bedenkingen houden zoals ook staat vermeld in het beoordelingsrapport.

Tevens stelt verzoeker dat in de Explanatory Notes Vidi 2016 wordt gevraagd om een algemeen plan van aanpak en niet om een kant-en-klaar product (zie Bijlage Vidi 2016 notes). Echter, in de Call staat duidelijk de manier omschreven waarop de selectiecommissie de kennisbenuttingsparagraaf beoordeelt: *'-of de aanvrager de potentie voor kennisbenutting realistisch heeft weergegeven, -en in hoeverre de aanvrager een concreet en overtuigend plan van aanpak heeft gepresenteerd om de aanwezige potentie te realiseren'* (zie pagina 13 van de Call for proposals – Vernieuwingsimpuls Vidi 2016). Verweerder is van mening dat de commissie de kennisbenuttingsparagraaf van verzoeker aan de hand van deze richtlijnen heeft beoordeeld.

Ad 3: Onevenwichtige rol referentenrapporten en oneigenlijke rol commissie

Eerst geeft verweerder een algemene inleiding over de taak en rol van de commissie enerzijds en de taak en rol van de referenten anderzijds tijdens de beoordelingsprocedure.

Verweerder is van mening dat de opmerkingen van de referenten richtinggevend zijn, maar niet allesbepalend. De door het voormalige Gebiedsbestuur Geesteswetenschappen ingestelde commissie heeft onder andere tot taak de referentenrapporten te wegen en te betrekken in haar oordeelsvorming over een aanvraag en om de kwaliteit van zowel de referentenrapporten als het weerwoord te beoordelen. Zij is voor deze taak toegerust, omdat zij bestaat uit ervaren onderzoekers op het terrein van de geesteswetenschappen, disciplinair breed is samengesteld en ruim bekend is met de diverse onderzoeksmethoden op het terrein van de geesteswetenschappen. Bij de beoordeling van een aanvraag worden in beginsel altijd alle rapporten betrokken in de beoordeling. Onder bijzondere omstandigheden kan de commissie besluiten om een rapport terzijde te leggen, bijvoorbeeld wanneer zij constateert dat er sprake is van aantoonbare belangenverstrengeling, scholenstrijd of dat er sprake is van een beledigend, onbehoorlijk en/of een inhoudelijk niet beargumenteerd rapport. De commissie wordt gevraagd om de kwaliteit van de referentenrapporten te beoordelen en met betrekking tot het weerwoord wordt de commissie gevraagd om te beoordelen in hoeverre de kandida(a)t(e) in het weerwoord de door de referenten geuite kritiek heeft weerlegd.

De referenten zijn de inhoudelijke experts. De rol van de commissie verschilt wezenlijk van die van een referent in die zin dat een referent maar één aanvraag ziet, dat een referent niet het weerwoord van een aanvra(a)g(st)er op haar/zijn eigen rapport ziet en ook niet het weerwoord op het rapport van de andere referenten ziet. Het eindoordeel van de commissie wordt derhalve niet volledig bepaald door het eindadvies van de referenten. Van belang is bovendien dat de commissie naar de inhoudelijke commentaren in de referentenrapporten kijkt en niet alleen naar de eindadviezen. Bovendien mag de commissie de opmerkingen die de referenten in hun rapporten maken zelf wegen en gewicht toekennen. Zo mag de commissie sommige opmerkingen minder zwaar laten meewegen en andere opmerkingen juist meer gewicht toekennen of een positieve opmerking van een referent negatiever opvatten. Het is haar taak om zorgvuldig tot een eigenstandig oordeel te komen over een aanvraag. Het kan zo zijn dat de referenten positief zijn over een aanvraag, terwijl de commissie een stuk kritischer is.

Op basis van de aanvraag, de referentenrapporten en het weerwoord hebben alle leden zeven leden van subcommissie II een score per criterium gegeven (voor de uitgebreide toelichting op deze criteria zie pagina 12-13 van de brochure Vernieuwingsimpuls – Vidi 2016). Daarnaast hebben twee leden van de commissie voorafgaand aan de interviewselectievergadering een preadvies geschreven. Het preadvies is een voorlopig beraadslagingsdocument van een individueel commissielid. De mening van een preadviseur kan gedurende de vergadering wijzigen en de preadviseurs kunnen van mening verschillen; van elkaar en van de commissie als geheel. De preadviezen en de scores zijn input voor de discussie tijdens de vergadering die leidt tot een unaniem inhoudelijk commissieoordeel en een commissie-score.

Verzoeker stelt in zijn bezwaarschrift dat het onvoldoende onderbouwd is *'waarom de commissie het oordeel van de meerderheid van de referenten buiten beschouwing laat en enkel de afwijkende mening van referent 2 gebruikt'*. Zoals aangegeven in de beschrijving van de procedure hierboven is de commissie zorgvuldig tot een gezamenlijk oordeel gekomen over verzoekers dossier (de aanvraag, de referentenrapporten en het weerwoord). De commissie heeft geen reden gevonden om één of meerder rapporten buiten beschouwing te laten in de beoordeling van verzoekers aanvraag. Alle drie de referentenrapporten heeft de commissie betrokken bij haar beoordeling van verzoekers aanvraag. Dit blijkt uit het beoordelingsrapport waarin, bij alle drie de criteria, wordt verwezen naar de positieve oordelen van de referenten over verzoekers aanvraag. Zo valt in het beoordelingsrapport bij criterium 1 te lezen dat *'de adviseurs zijn unaniem positief over het trackrecord van dr. Ierna'* en bij criterium 2 dat *'de adviseurs zijn positief in hun eindbeoordeling. Het wordt als origineel gezien, omdat het een onderbelicht onderwerp in de 19^e-eeuwse filosofie adresseert'*. De commissie mag zelf gewicht toekennen aan de opmerkingen van de referenten. Zij

heeft dus wel de positieve opmerkingen van referent 1 en 3 in haar oordeel betrokken (zoals ook blijkt uit het beoordelingsrapport), maar kon zich ook vinden in de kanttekeningen van referent 2. Verzoeker heeft op het commentaar van referent 2 kunnen reageren in het weerwoord. De commissie vond verzoekers weerwoord niet op alle punten volledig overtuigend en verzoeker is vervolgens tijdens het interview op deze punten bevraagd. Verzoeker heeft met zijn antwoorden niet de commissie kunnen overtuigen op deze punten. Het beoordelingsrapport is een compilatie van hoe de commissie verzoekers aanvraag heeft beoordeeld. Naar het oordeel van verweerder is het beoordelingsrapport correct, zorgvuldig en navolgbaar. Tevens is verweerder van mening dat verzoeker drie keer in de gelegenheid is gesteld om deze punten duidelijk voor het voetlicht te brengen (in zijn aanvraag, in het weerwoord en tijdens het interview). Echter, verzoeker is hier naar het oordeel van de commissie niet in geslaagd.

Conclusie:

Verweerder concludeert dat:

- de aanvraag is behandeld conform de in de brochure Vernieuwingsimpuls – Vidi 2016 beschreven procedure;
- hoor en wederhoor is toegepast conform de Regeling Subsidieverlening NWO;
- alle drie de referentenrapporten door de commissie zijn meegenomen in de beoordeling van de aanvraag van de verzoeker;
- de commissie conform de Vidi-procedure een adequate afweging heeft gemaakt van de aanvraag, de drie referentenrapporten en het weerwoord;
- verzoekers weerwoord niet op alle kritische opmerkingen van de referenten overtuigend was;
- verzoeker tijdens het interview niet op alle kritische opmerkingen van de commissie overtuigend was;
- het resultaat van de beoordelingsprocedure is dat de aanvraag van verzoeker terecht als 'zeer goed' is beoordeeld en te laag in de prioritering is geëindigd om voorgedragen te worden voor honorering;
- in de motivering duidelijk het afwegingsproces aan de hand van de criteria wordt weergegeven en zorgvuldig wordt onderbouwd wat het oordeel is van de commissie ten aanzien de aanvraag, de referentenrapporten, het weerwoord en het interview;
- de motivering voor afwijzing volledig en op een deugdelijke wijze is weergegeven in de motivering van het afwijzingsbesluit;
- het genomen besluit op navolgbare en consistente (dat wil zeggen met inachtneming van de gebruikelijke procedurestappen) wijze tot stand is gekomen.

Verweerder is van mening dat op basis van bovenstaande het bestreden besluit derhalve in stand dient te blijven en dat verzoekers bezwaarschrift ongegrond verklaard moet worden.

Bijlage bij verweer

Beschrijving van de beoordelingsprocedure

In de subsidieronde Vidi 2016 Geesteswetenschappen is op 6 oktober 2016 de aanvraag van dr. C. Ierna (hierna: verzoeker) ontvangen. De aanvraag is op 20 oktober 2016 ontvankelijk verklaard.

Verzoekers aanvraag heeft de gangbare procedure voor de Vidi 2016 doorlopen zoals beschreven in de Call for proposals (zie bijlage Call for proposals). In de ronde Vidi 2016 Geesteswetenschappen is geen voorselectie toegepast. Voor verzoekers aanvraag zijn meerdere referenten aangeschreven met het verzoek een advies uit te brengen aan de hand van de voor de Vidi vastgestelde criteria: 1) kwaliteit van de aanvra(a)g(st)er, 2) kwaliteit van het voorstel en 3) kennisbenutting.

De selectie van externe referenten is verlopen conform de procedure die het voormalige Gebiedsbestuur Geesteswetenschappen hiervoor heeft ingericht. De door het bureau Geesteswetenschappen voorgestelde namen voor referenten zijn op 14 november 2016 voorgelegd aan het Wetenschappelijk Adviescollege¹ (hierna: WAC). Het WAC heeft op 14 november 2016 de suggesties zorgvuldig gewogen en een geaccordeerde lijst retour gestuurd. Vervolgens zijn de door het WAC goedgekeurde referenten aangeschreven met het verzoek een advies op te stellen. Twee van de goedgekeurde referenten waren niet beschikbaar voor het geven van advies. Zoals gebruikelijk binnen het voormalige Gebied Geesteswetenschappen zijn zij gevraagd om alternatieve referenten voor te dragen.

Drie adviezen zijn voor verzoekers aanvraag ontvangen. De adviezen hadden als eindoordeel A+, A⁻/B⁺ en A en zijn geanonimiseerd aan verzoeker voorgelegd voor repliek. Het weerwoord is ingediend op 27 januari 2017 (zie Bijlage Referentenrapporten 1,2 en 4 en Weerwoord).

Hierna is het volledige dossier (aanvraag, referentenrapporten en weerwoord) naar de commissie gestuurd. Voor de interviewselectievergadering zijn de Vidi aanvragen verdeeld over twee subcommissies samengesteld uit de leden van de Vidi-commissie. De subcommissies hebben respectievelijk 36 en 40 aanvragen beoordeeld. Verzoekers aanvraag is beoordeeld door subcommissie II. Voorafgaand aan de interviewselectievergadering is de aanvraag door zeven van de zeven commissieleden gescoord op de drie bovengenoemde criteria. Op basis van de aanvraag, de referentenrapporten en het weerwoord hebben twee leden van de interviewselectiecommissie een preadvies geschreven (bijlage Pre-advies 1 en 2). Het preadvies is een werkdocument. De mening van een preadviseur kan gedurende de vergadering wijzigen en de preadviseurs kunnen van oordeel verschillen van elkaar en van de interviewselectiecommissie. De preadviezen en scores zijn input voor de discussie tijdens de vergadering die leidt tot een unaniem inhoudelijk commissie-oordeel en een commissie-score.

Subcommissie II kwam op 17 februari 2017 bijeen en heeft 40 aanvragen beoordeeld. Tijdens deze vergadering heeft de commissie verzoekers aanvraag besproken op basis van het complete dossier. Zij heeft de inhoud van de aanvraag besproken en de kwaliteit van de rapporten geëvalueerd en de daarin opgenomen argumenten en eindkwalificaties gewogen. Ook heeft zij (de kwaliteit van) het weerwoord beoordeeld en betrokken bij haar oordeelsvorming. Na bespreking van de aanvragen heeft de commissie in de vergadering de aanvragen opnieuw van een score voorzien. De scores per

¹ Het Wetenschappelijke Adviescollege is ingesteld door het voormalige gebiedsbestuur Geesteswetenschappen. Het bestond uit zestien wetenschappelijke leden die qua expertise de verschillende disciplines binnen de geesteswetenschappen beslaan. Zij heeft tot taak om 1) de door de beleidsmedewerkers voorgestelde referenten te beoordelen en te selecteren en 2) het beoordelen van voortgangsverslagen van lopende projecten te beoordelen.

criteria van verzoekers aanvraag zijn na het herscoren door de commissie gewijzigd ten opzichte van de scores voorafgaand aan de vergadering. De plaats in de ranking is hierdoor ook veranderd. Op basis van de gewogen gemiddelde score van de drie criteria is de aanvraag geëindigd op plaats 9 in de ranking (zie Bijlage Scores na afloop interviewselectievergadering Subcommissie II). Dertien aanvragers zijn vervolgens door subcommissie II uitgenodigd voor een interview, onder wie verzoeker. De twee subcommissies hebben in totaal 24 aanvragers voorgedragen voor een interview.

De uitnodiging voor het interview bevatte een indicatie van de onderwerpen waarover de commissie vragen had. Dit betrof voor verzoeker de volgende trefwoorden 'relevantie', 'hypothese' en 'kennisbenutting' (zie bijlage Uitnodiging interview). Het interview vond plaats op 6 maart 2017. Tijdens het interview is verzoeker ingegaan op de vragen die er bij de commissie leefden naar aanleiding van de aanvraag, de referentenrapporten en het weerwoord (zie bijlage Transcriptie interview). Na afloop van het interview heeft de commissie een korte nabespreking gehouden.

Aan het einde van de tweede interviewdag, op 7 maart 2017, heeft de commissie de mogelijkheid gekregen om alle besproken aanvragen opnieuw te scoren. De eindscore – het gewogen gemiddelde van de scores van de scorende commissieleden op de drie criteria – werd hiermee: 1,84 (kwalificatie: *Zeer goed*). Hiermee kwam verzoekers aanvraag op plaats 13 in de prioriteringslijst. De commissie heeft vervolgens ingestemd met de nieuwe prioriteringsvolgorde.

De ranking is als bijlage bij het advies van de commissie voorgelegd aan het Domeinbestuur Sociale en Geesteswetenschappen. Het Domeinbestuur heeft het advies van de Vidi-commissie in de gemandateerde vergadering van 8 mei 2017 ongewijzigd overgenomen. Vervolgens heeft de Raad van Bestuur van NWO in de vergadering van 24 mei 2017 het voorstel van het Domeinbestuur Sociale en Geesteswetenschappen door haar besluit bekrachtigd. Het besluit om verzoekers aanvraag niet te honoreren is eerst per e-mail op 24 mei 2017 en vervolgens per brief, gedateerd op 30 mei 2017, meegedeeld aan verzoeker.